

Nr 61.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående bidrag ur jämtländska renbetesfjällens skogsfond till anläggning av en enskild väg inom Offerdals socken av Jämtlands län; given Stockholms slott den 11 februari 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att såsom bidrag till bestridande av de på hemmanet $\frac{1}{6}$ mantal Frankrike nr 1 och jordebokslägenheten Kvarnbacken nr 1 i Offerdals socken av Jämtlands län belöpande andelar i kostnaderna för anläggning av enskild väg från byn Rönnöfors till byarna Ytterolden och Västsjön nämnda socken må från jämtländska renbetesfjällens skogsfond utanordnas ett belopp av högst 1,270 kronor att av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet tillhandahållas arbetsdirektionen för företaget i mån av arbetets fortgång.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1916.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde:

Sedan lantmäteriauskultanten F. B. Harris efter vederbörligt förordnande under åren 1913 och 1914 verkställt sådan förrättning, som omförmäles i lagen om enskilda vägar på landet den 5 juli 1907, för anläggning av enskild väg från byn Rönnöfors till byarna Ytterolden och Västsjön i Offerdals socken av Jämtlands län, hava kronans arrendatorer å de för renbeteslandens utvidgning inköpta hemmanet $\frac{1}{6}$ mantal Frankrike nr 1 och jordebokslägenheten Kvarnbacken nr 1 i nämnda socken, A. Bellin och P. M. Grönlund, hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet anhållit, att anslag av allmänna medel måtte utverkas till bestridande av den andel i vägbyggnadskostnaden, som belöpte på de av dem arrenderade fastigheterna, eller tillhopa 1,270 kronor, därav

1,135 kronor för hemmanet Frankrike och 135 kronor för Kvarnbacken nr 1.

I skrivelse den 30 mars 1915 har Kungl. Maj:ts bemälde befallningshavande underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat infordrade yttranden från lappfogden i länet samt vederbörande länsman.

Lappfogden har, bland annat, framhållit, att det för arendatorerna vore tillräckligt betungande att ansvara för de å fastigheterna belöpande utskylder och onera samt för åbyggnadernas underhåll; att om vid fastigheternas utarrendering den fordran framställts, att arrendatorerna skulle deltaga i kostnaden för nu ifrågakomna vägbyggnad, för visso ingen arrendator stått att erhålla; samt att, då skogsvärdet oftast inginge med största andelen i hemmanens taxeringsvärden, det enbart av denna anledning icke kunde anses orätt, att jordägaren svarade för en sådan extra utgift som den förevarande.

Vederbörande länsman har jämväl tillstyrkt ansökningen.

För egen del har Kungl. Maj:ts befallningshavande anfört bland annat följande.

Arrendatorerna syntes icke varit medvetna om någon skyldighet för dem att deltaga i vägbyggnadsarbetet, utan de av dem arrenderade fastigheternas rätt hade vid förrättningsmannens sammanträden bevakats endast av kronans ombud. Därför hade från deras sida icke någon invändning gjorts mot förrättningen, oaktat enligt fördelningslängden den på fastigheterna Frankrike och Kvarnbacken belöpande andelen i kostnaderna beräknats till det betydande beloppet av 2,540 kronor, därav 2,270 kronor för Frankrike och 270 kronor för Kvarnbacken. Sedan emellertid de övriga intressenterna i företaget fått kännedom om att Kungl. Maj:ts befallningshavande icke ämnade åtnöjas med förrättningsmannens beslut, hade, enligt i styrkt avskrift bifogad förbindelse, åtskilliga av dem, vilka ansett företagets snara utförande vara av stor betydelse för orten, en för alla och alla för en utfäst sig att ansvara för hälften, eller 1,270 kronor, av den på kronans fastigheter belöpande andel i kostnaden; och som den återstående kostnaden, sålunda reducerad, icke kunde anses oskäligen, hade Kungl. Maj:ts befallningshavande icke ansett sig böra överklaga förrättningsmannens beslut.

Enligt arrendekontrakten rörande ifrågakomna fastigheter, som vore utarrenderade, Kvarnbacken till den 14 mars 1930 och Frankrike till den 14 mars 1934, hade arrendatorerna åtagit sig att fullgöra omfattande nybyggnads- och underhållsarbeten ävensom att ansvara för samtliga fastigheterna ålöpande skatter och besvär. Arrendatorerna hade

dock helt visst ej tänkt sig möjligheten av att de, på grund av bestämmelserna i lagen om enskilda vägar på landet, skulle kunna tillförbindas att jämväl deltaga i kostnaderna för anläggning av enskild väg. För övrigt levde dessa arrendatorer, liksom i allmänhet brukare av fjällhemman, i torftiga omständigheter och syntes knappast kunna åstadkomma de erforderliga medlen. Härtill komme, att väganläggningen bleve till gagn även vid förvaltningen av de till fastigheterna hörande skogsområden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har på grund härav hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande fastigheters deltagande i berörda väganläggning från jämtländska renbetesfjällens skogsfond ställa till Kungl. Maj:ts befallningshavandes förfogande ett belopp av högst 1,270 kronor att av Kungl. Maj:ts befallningshavande tillhandahållas arbetsdirektionen för företaget i mån av arbetets fortgång.

Domänstyrelsen har i utlåtande den 30 oktober 1915 anført, att, ehuru jämlikt § 8 i lagen om enskilda vägar på landet den 5 juli 1907 sökandena, då ej klander från kronans sida mot kostnadsfördelningen anhängiggjorts, otvivelaktigt vore skyldiga att erlægga de på fastigheterna Frankrike och Kvarnbacken belöpande andelar i kostnaderna för väganläggningen, vilka enligt fördelningslängden beräknats till respektive 2,270 och 270 kronor, styrelsen dock ansåge åtskilliga skäl föreligga, som talade för ett bifall till sökandenas framställning, nämligen bland annat dels de omfattande nybyggnads- och underhållsarbeten, vilka arrendatorerna kontraktsevenligt åtagit sig att fullgöra, dels den i förhållande till arrendatorernas förmögenhetsvillkor — även sedan övriga vägintressenter åtagit sig att ansvara för halva beloppen — högst avsevärda och för övrigt opåräknade utgiften, dels ock slutligen den omständigheten att väganläggningen skulle bliva till gagn även vid förvaltningen av de till fastigheterna hörande skogsområdena. Under det förhållande, att de kronan påförda kostnaderna sedermera genom av övriga vägintressenter avlämnad förbindelse reducerats till hälften, ansåge domänstyrelsen, att skäl till klandertalan ej förefunnits.

Jämväl statskontoret har i utlåtande den 12 november 1915 tillstyrkt ansökningen.

Justitiekanslersämbetet har i avgivet utlåtande den 17 januari 1916 anført, att ehuru staten lagligen icke hade skyldighet att vidkännas de ifrågavarande kostnaderna, ämbetet dock på de i ärendet åberopade billighetsskäl icke ville motsätta sig kostnadernas bestridande av staten. Det syntes emellertid ämbetet tveksamt, huruvida medel härtill kunde

utan riksdagens medgivande tagas från de jämtländska renbetesfjällens skogsfond, vilken enligt 1887 års riksdags beslut skulle användas för utvidgning av renbetesfjällen och av lapparnas renbetesrättigheter med föreskrift tillika, att vad för dessa ändamål ej disponerades skulle tillfalla statsverket.

Även jag anser billighetsskäl tala för bifall till ansökningen och finner det vara lämpligast, att bidraget utgår från jämtländska renbetesfjällens skogsfond, vars behållna medel därtill lämna god tillgång. På grund av ordalydelsen av 1887 års riksdagsbeslut i fråga om nämnda skogsfond anser jag emellertid frågan böra underställas riksdagens prövning. Jag hemställer fördenskull, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva, *Departements-
chefen.*

att såsom bidrag till bestridande av de på hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Frankrike nr 1 och jordebokslägenheten Kvarnbacken nr 1 i Offerdals socken av Jämtlands län belöpande andelar i kostnaderna för anläggning av enskild väg från byn Rönnöfors till byarna Ytterolden och Västsjön i nämnda socken må från jämtländska renbetesfjällens skogsfond utanordnas ett belopp av högst 1,270 kronor att av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet tillhandahållas arbetsdirektionen för företaget i mån av arbetets fortgång.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Herman Schlytern.
